

VỚI "SỨC MẠNH BÃO TÁP"
GUYẾT TÂM GIẢI PHÓNG DÂN TỘC,
THÔNG NHẤT TỔ QUỐC CỦA
NHỮNG NGÀY THÁNG TƯ LỊCH SỬ,
QUÂN DÂN AN GIANG HÙNG HỰC
KHÍ THỂ "MỘT NGÀY BẰNG HAI
MƯƠI NĂM" TRONG SỨC MẠNH
CHUNG, THẮNG LỢI CHUNG CỦA CÁ
DÂN TỘC. DÙ LÀ NƠI GIẢI PHÓNG
SAU CÙNG, NHƯNG ĐẦU ẦN CỦA
NHỮNG NGÀY "BÃO TÁP" THÁNG TƯ
ÀY, VỚI ĐỊA CHÍNH TRỊ - QUÂN SỰ
VÀ TÌNH HÌNH XÃ HỘI, AN GIANG
ĐÃ KHẮC HỌA MỘT BỨC TRANH
LỊCH SỬ ĐẦU TRANH ĐẶC BIỆT
TRONG THẮNG LỢI CHUNG.

Bộ đội Quân khu 9 Cần Thơ tiếp ứng giải phóng thị xã Long Xuyên ngày 1/5/1975.
Ảnh: T.L

AN GIANG TRONG NHỮNG NGÀY "SỨC MẠNH BÃO TÁP" GIẢI PHÓNG THÁNG 4 NĂM 1975'

BÙI THẾ HIỂN
(TỔNG HỢP TÀI LIỆU)

Trong 10 ngày đầu tháng 4/1975, lực lượng ba mũi của Tri Tôn, Tịnh Biên liên tục bao vây tấn công tiêu diệt các đồn bót, trụ sở xã Lê Trì, Lương Phi, Châu Lăng, Cồ Tô, Ba Chúc, Lạc Quới, Vĩnh Gia... Lực lượng vũ trang Châu Thành, Huệ Đức vũ trang tuyên truyền ra tận Vĩnh Hanh, Phú Hòa. Đội biệt động Long Xuyên tăng lên 12 chiến sĩ thường xuyên cho người vào nội ô nắm tình hình địch. Nhiều cán bộ bất hợp pháp vào ở hẳn trong cơ sở nội ô Long Xuyên, Châu Đốc trực tiếp chỉ đạo phòng trào, vạch kế hoạch đánh chiếm các công sở địch... Về mũi binh vận, chính trị, ta tuyên truyền thắng lợi, giáo dục binh lính từ vùng ngoài rã ngũ chạy về địa phương gây thổi động, lãnh đạo, vận động gia đình binh sĩ kêu gọi chồng, con, em rã ngũ về với nhân dân; xây dựng lực lượng nội tuyến trong dân vận, phòng vệ dân sự chờ thời cơ nổi dậy.

Ngày 19/4/1975, bộ đội tỉnh (A11), lực lượng vũ trang Huệ Đức, Châu Thành, Long Xuyên phối hợp với lực lượng tại chỗ diệt đồn Hai Trăn, diệt phân chi khu Phú Nhuận, bứt rút đồn Cẩn Dừa, đánh địch phản kích giữ vững trận địa đến ngày 23/4/1975, lực lượng ta rút quân về căn cứ vùng Huệ Đức. Trong những ngày cuối tháng 4/1975, thế lưỡng quan ta - địch ở Long Xuyên, Châu Đốc ngày càng có lợi cho ta. Lực lượng địch tuy còn đông (trên 56.000 tên các loại)

nhưng tinh thần quá rệu rã không còn sức chiến đấu, cho rằng miền Trung đã mất thì trước sau gì Long Xuyên, Châu Đốc cũng mất. Tuy nhiên, trong vùng địch hậu đang nổi lên tình hình phức tạp: bọn phản động đội lốt tôn giáo Lương Trọng Tường, Trần Hữu Bảy (Hai Tập) lợi dụng sự suy yếu của chính quyền Thiệu tập hợp lại lực lượng bảo an quân, trang bị vũ khí đầy đủ câu kết với Nguyễn Khoa Nam (Tư lệnh vùng IV chiến thuật) chuẩn bị kế hoạch khi Sài Gòn thất thủ sẽ nổi dậy cướp chính quyền, xây dựng vùng "tự trị" ở miền Tây. Nhiều nơi, nguy quyền ở cơ sở không còn quyền hành gì đối với bảo an quân. Đây là âm mưu nguy hiểm của Mỹ nhằm thực hiện hiện kế hoạch hậu chiến của chúng ở Đồng bằng sông Cửu Long.

Chiều tối 30/4/1975, cánh quân giải phóng Long Xuyên của tỉnh và thị xã Long Xuyên về đến Ba Thê thì ở đây, lực lượng khởi nghĩa của huyện đã kiểm soát hoàn toàn. Sáng ngày 1/5/1975 ta bao vây gọi hàng chi khu ở núi Sập, đến trưa giải phóng hoàn toàn quận lỵ Huệ Đức. Lực lượng tỉnh củng cố đội ngũ tiến về thị xã Long Xuyên.

Ở thị xã Long Xuyên, đêm 29/4/1975, Thị xã bố trí đoàn cán bộ, chiến sĩ 13 đồng chí do đồng chí Nguyễn Văn Thiệt (Chín Thiệt) chỉ huy từ đồng tràm Huệ Đức về bám ngoại ô thị xã và liên hệ với bộ phận cán bộ

hợp pháp nội ô phối hợp hoạt động. Nhưng đến ngày 30/4/1975, đoàn vẫn còn ở cánh đồng tràm Năm Xã và sáng ngày 1/5/1975 đoàn cùng một số cán bộ huyện Thoại Sơn về đến thị trấn Núi Sập hợp cùng đoàn quân của tỉnh về thị xã Long Xuyên. Trong khi đó, từ ngày 26/4/1975, lực lượng nội ô có gần 2 tiểu đội tự vệ mật, đã bám vào các mục tiêu đã định trong khu vực công kích (cơ quan đầu não của địch) và khu vực khởi nghĩa (khóm, ấp vùng ven) chờ lực lượng vũ trang bên ngoài vào phối hợp khởi nghĩa. "Chỉ huy sở" lực lượng phối hợp nội ô đặt tại nhà đồng chí Trương Thị Việt Bích (nay là góc ngã tư Tôn Đức Thắng – Nguyễn Thái Học). Nhiệm vụ là nghiên cứu, vẽ sơ đồ bố phòng những mục tiêu quân sự, hành chính của địch. Trưa ngày 30/4/1975, khi Dương Văn Minh tuyên bố đầu hàng, cả thị xã bao trùm bầu không khí hoang mang, hỗn loạn, bọn sĩ quan, binh lính hốt hoảng, dân chúng vui mừng khôn xiết. Trục thăng lên xuống liên tục ở sân banh đưa đám nguy quân, nguy quyền cao cấp di tản. Chiều ngày 30/4/1975, Tỉnh trưởng An Giang chạy mất, tên Tỉnh đoàn trưởng bảo an quân Hòa Hảo đưa lực lượng chiếm dinh Tỉnh trưởng tuyên bố thành lập ủy ban hành chính lâm thời tỉnh An Giang do y cầm đầu, ra lệnh giới nghiêm 24/24 giờ, kêu gọi tử thủ.

Tối ngày 30/4/1975, tên Trần Hữu Bảy (Hai Tập), Tổng đoàn trưởng bảo an quân, đưa lực lượng từ Tây An Cổ Tự (Chợ Mới) sang hỗ trợ chiếm thêm một số cơ quan của nguy quyền. Sáng ngày 1/5/1975, bảo an quân lấy xe M.113 lập các chốt án ngữ đường về tỉnh lỵ ở Phú Hòa, cầu Cái Sao (Mỹ Thới), ngã tư Đền Bốn ngọn... ra lệnh trang bị vũ khí cho thanh niên 17 tuổi đến 45 tuổi, tước vũ khí, quân trang của quân nguy rã ngũ từ các nơi chạy về thị xã.

Trong tình hình phức tạp đó, ta chỉ đạo cơ sở nội tuyến ở Đài viễn thông, Ty ngân khố, Ty điền địa... bảo vệ không cho bảo an quân cướp phá và đưa thêm lực lượng công khai đến giữ tiếp. Mặt khác, cử đồng chí Phan Văn Bảy đến tranh thủ tên Dương Minh Quang, Tỉnh đoàn trưởng bảo an quân bỏ lệnh giới nghiêm, vận động thiếu tá Long chỉ huy bãi pháo ở sân banh không bắn vào hướng tiến quân của ta từ Huệ Đức ra và không cho bảo an quân cướp phá. Tình hình nội ô Long Xuyên vẫn tiếp tục căng thẳng mà lực lượng vũ trang của tỉnh, thị xã chưa về kịp nên khi hay tin Cần Thơ giải phóng, bộ phận bên trong chỉ đạo anh em Đài viễn thông liên lạc xin lực lượng Quân khu 9 lên tiếp sức, đồng thời phát động quần chúng vùng ven nổi dậy cướp chính quyền cơ sở.

16 giờ, một đại đội Trung đoàn 101 chủ lực từ Cần Thơ lên với M.113 lần lượt đánh tan các tuyến phòng ngự của bảo an quân trên đường liên tỉnh. Được tin bộ đội chủ lực ta về, bảo an quân ở Long Xuyên rút chạy

về Chợ Mới. Lực lượng nội ô chiếm các công sở, treo cờ đón lực lượng quân khu vào tiếp quản các vị trí quân sự của địch trong tỉnh lỵ. Hơn nửa giờ sau, lực lượng vũ trang tỉnh và bộ phận bên ngoài của thị xã vào nội ô sau khi đánh tan phòng tuyến của bảo an quân ở Phú Hòa. Đến 18 giờ 30, ta giải phóng hoàn toàn thị xã Long Xuyên.

Tuy ta làm chủ Long Xuyên, nhưng tình hình vẫn còn phức tạp, bọn tàn quân còn ẩn náo, bắn tỉa ở Cầu Quay (nay là cầu Nguyễn Trung Trực) làm bị thương 2 thường dân, gây rối ở cồn Phó Quế... Ta phát động quần chúng vận động, giáo dục gia đình binh sĩ, đồng thời giải thích cho họ hiểu chủ trương, chính sách của Mặt trận Dân tộc giải phóng. Qua đó ta thu gom được hàng trăm súng các loại, hàng ngàn viên đạn.

Tại Châu Thành, chiều tối 30/4/1975 lực lượng vũ trang huyện ra đến Lộ Tẻ, đánh chiếm cầu số 5, hỗ trợ lực lượng tại chỗ cướp chính quyền ở Vĩnh Hanh, Cần Đăng, xây dựng bộ đội huyện lên đến 60 chiến sĩ. Sáng ngày 1/5/1975, ta chặn đánh tan rã bảo an quân nguy từ Tri Tôn chạy ra. Trưa ngày 1/5/1975, ta bao vây gọi hàng chi khu Châu Thành, một bộ phận địch chạy qua đồn Bình Thủy lập phòng tuyến "tử thủ". Ta chiếm chi khu lúc 16 giờ, đưa một bộ phận xuống bao vây trại công binh Mê Linh. Chiều tối 1/5/1975 phối hợp với lực lượng Long Xuyên lên, ta chiếm trại Mê Linh và sáng hôm sau dứt điểm địch ở cồn Bình Thủy. Bộ đội quân khu và tỉnh tiếp tục tiến lên Châu Phú.

Ở Tri Tôn, đến chiều 30/4/1975 các xã trong huyện đã cơ bản giải phóng. 3 giờ chiều lực lượng huyện từ núi Tô tiến ra quận lỵ, tiêu diệt đồn Chè Dây vì địch ngoan cố không đầu hàng. Đến tối, ta áp sát thị trấn, bao vây chi khu, quận trưởng Tri Tôn bỏ trốn. Sáng ngày 1/5/1975, ta chỉ nổ vài phát súng, bọn địch còn lại ở chi khu đầu hàng. Tại trung tâm huấn luyện Chi Lăng, cơ sở ta vận động Trung tá Văn chỉ huy phó ở lại chờ cách mạng đến tiếp quản (tên chỉ huy trưởng đã bỏ trốn). Sáng ngày 1/5/1975, bảo an quân xúi giục 300 tín đồ đến đòi viên Trung tá giao quân trường. Anh ta từ chối, cho người đón ta vào tiếp quản lúc 9 giờ. Tối 1/5/1975, một tiểu đoàn bảo an quân tập trung tại ấp Voi 1 với ý đồ cướp lại Chi Lăng, ta cho bắn vài quả pháo vào đội hình khiến họ tháo chạy về Láng Linh, kéo theo 100 thanh niên, 3 máy cày. Tri Tôn giải phóng hoàn toàn ngày 1/5/1975.

Ở Tịnh Biên, tối 29/4/1975, địa phương quân huyện và lực lượng ba mũi tại chỗ bao vây bắn phá khu phố Ba Chúc, dùng áp lực quần chúng, gia đình binh sĩ gọi hàng đồn bót địch. Bảy giờ sáng ngày 30/4/1975, ta chiếm trụ sở tề xã và các đồn bót dân vệ, phát loa gọi hàng tiểu đoàn bảo an, chốt pháo núi Tượng...

Đổng chí Lê Thị Thanh Cương, Ủy viên Thường vụ Thị ủy Châu Đốc gặp Trung tá Quận trưởng Nguyễn Kim Triệu ngày 28/4/1975 vận động chuẩn bị cho ngày 30/4/1975. Ảnh: T.L.

Đến khi Dương Văn Minh tuyên bố đầu hàng ta giải phóng hoàn toàn Ba Chúc. Lực lượng huyện tiến ra quận lỵ theo đường Lạc Quới, An Nông. Đồn bót các nơi này được quần chúng cơ sở vận động gom súng để lại tại chỗ chờ ta đến tiếp quản. Chiều tối 30/4/1975, ta chiếm chi khu, đưa lực lượng hỗ trợ các xã còn lại giải phóng. Trưa ngày 1/5/1975, lực lượng an ninh vũ trang tính về đến Tịnh Biên.

Tại Châu Đốc, ngày 28/4/1975, qua ông Phạm Văn, một trung gian bình vận, đồng chí Thanh Cương tiếp cận và thuyết phục được Trung tá Tiểu khu phó, kiêm Quận trưởng Châu Phú không được bắn phá, cướp bóc của cải nhân dân; giữ đầy đủ tài liệu, súng đạn của quận Châu Phú để nộp cho cách mạng... Sáng ngày 30/4/1975, tình hình trở nên hỗn loạn khi đám lính rã ngũ chạy về đây ngày càng nhiều. Sau khi giải phóng Sài Gòn, bọn đầu sỏ bảo an quân tỉnh Châu Đốc ra tuyên bố "tử thủ", ép Tỉnh trưởng giao chính quyền lại cho chúng. Trong tình hình đó, bộ phận lãnh đạo nội ô quyết định phát động khởi nghĩa bằng lực lượng tại chỗ. Tối ngày 30/4/1975, hai biệt động mật chiếm Ty bưu điện, gọi điện thoại kêu Tỉnh trưởng giao chính quyền cho cách mạng và phát loa truyền thanh gọi binh lính đầu hàng. Ta lấy súng của một trung đội phòng vệ dân sự ở phường Châu Phú A trang bị cho tự vệ, sáng hôm sau bung ra tiếp quản các công sở chính trong nội ô. Gần trưa ngày 1/5/1975, lực lượng biệt động, an ninh vũ trang thị xã ở bên ngoài về đến phối hợp lực lượng tại chỗ giải phóng hoàn toàn Châu Đốc. Buổi chiều, lực lượng an ninh vũ trang tỉnh từ Tịnh Biên kéo ra cùng thị xã xây dựng chính quyền nhân dân.

Ở Châu Phú, chiều ngày 30/4/1975 địa phương quần huyện về bám sát Chi khu quận (ở Mỹ Đức), phát động quần chúng nghi binh, bao vây kêu gọi địch đầu hàng. Ta đưa quần chúng, thân nhân vào lối

kéo, vận động binh lính. Mặt khác, nhờ cán bộ nội ô Châu Đốc nắm được Quận trưởng từ trước nên lực lượng địch ở đây nhanh chóng đầu hàng. Ta chiếm chi khu, giải phóng Mỹ Đức, Khánh Hòa. Rạng sáng ngày 1/5/1975, có 25 xe chở đầy binh lính từ Bảy Núi chạy ngang Mỹ Đức bị ta chặn đánh khiến chúng bỏ xe, bỏ súng chạy tán loạn. Ta thu được 12 xe GMC và 50 khẩu súng các loại.

Trong lúc đó, bảo an quân lấy tổng hành dinh Hai Ngoán ở Cái Dầu làm cứ điểm tập hợp tàn quân các nơi chạy về tổ chức lực lượng phản kích lại ta. Trưa ngày 1/5/1975, tàn quân và 300 bảo an quân do Tám Thông (em Hai Ngoán) và 1 thiếu tá nguy chỉ huy có 3 xe M.113 yểm trợ kéo lên Mỹ Đức định chiếm lại chi khu. Bộ đội địa phương Châu Phú chặn đánh diệt 2 tên, làm bị thương 4 tên ở rạch Cắn Thảo buộc chúng tháo chạy về Cái Dầu. Sáng ngày 2/5/1975 bộ đội ta từ Châu Thành tiến lên, Châu Đốc kéo xuống, đánh một số địch chạy vào kinh 7, kinh 8 (Bình Mỹ, Thạnh Mỹ Tây) và qua Hưng Nhơn (Phú Tân). Số còn lại khoảng 300 tên ở tổng hành dinh đầu hàng, ta thu 25 xe GMC, 3 xe M.113, 1 trực thăng. Huyện Châu Phú được giải phóng hoàn toàn trong ngày 2/5/1975.

Ở Tân Châu, chiều ngày 30/4/1975 bộ đội địa phương huyện, du kích và lực lượng tại chỗ giải phóng xã Vĩnh Xương, sáng ngày 1/5/1975 chiếm Tân An, Vĩnh Hòa và tiến về thị trấn. Lực lượng tỉnh (gồm Tiểu đoàn 512, an ninh vũ trang tỉnh, Đại đội 385 và Biệt động thị xã) trong đêm 30/4/1975 vượt sông Tiền bao vây chi khu, dùng máy truyền tin kêu gọi Quận trưởng chiếm chi khu, căn cứ hải quân Vĩnh Đồn, giải phóng quận lỵ. Trưa ngày 1/5/1975, sau khi giải phóng Hồng Ngự, một bộ phận của Tiểu đoàn 2 cũng qua Tân Châu. Bộ chỉ huy chiến dịch quyết định chia bộ đội thành 3 cánh quân: một cánh đi An Phú, hai cánh tiến về "Thánh địa Hòa Hảo" theo ngã Long Sơn và Hòa Lạc.

Ở An Phú, từ chiều 30/4/1975, lực lượng huyện chia làm 3 mũi tiến về thị trấn từ phía Phú Hội, Khánh Bình, Phú Hữu. Mũi thứ nhất bị pháo địch bắn chặn đường nên đến sáng ngày 1/5/1975 mới vào được Phú Hội. Mũi thứ hai vấp phải đồn Bắc Đai nên dừng lại bao vây, gọi hàng, đến sáng ngày 1/5/1975 mới giải quyết xong. Mũi thứ ba bị địch phục kích ở ấp 4 bắt một số cán bộ, chiến sĩ đem về đồn Long Bình. Ta phải tiến hành đấu tranh, bao vây đến sáng hôm sau địch mới thả người và giao đồn. Chiều tối ngày 1/5/1975, ta vào đến thị trấn và sáng ngày 2/5/1975 phối hợp với bộ đội tỉnh tiếp quản quận lỵ, tiến hành truy quét tàn quân cấp biên giới.

Ở Phú Tân, từ trưa 30/4/1975 bọn ác ôn, ngoan cố trong nguy quân, nguy quyền phối hợp với bảo an

quân khoảng 20.000 tên lập các phòng tuyến “*tử thủ*” trên đường Long Sơn, Phú Lâm, Bình Thạnh Đông, Hiệp Xương... Chiều 30/4/1975, một số phần tử phản động đội lốt tôn giáo trong Phật giáo Hòa Hảo ra Thông cáo số 1 tự ấn định tỉnh Châu Đốc và An Giang (Long Xuyên) thuộc quyền cai trị của lực lượng này, đang có 200.000 ngàn bảo an quân “*tử thủ*”! Trước tình hình này, bộ phận bên trong do đồng chí Lê Thị Phối (Út Nhan) lãnh đạo vừa phát động quần chúng giành quyền làm chủ, vừa cho người vào gặp chức sắc đội lốt giáo phái ở Tổng dinh với tư cách là sĩ quan liên lạc của cách mạng buộc họ phải giải tán bảo an quân, nộp vũ khí. Đồng thời, cho người đi đón lực lượng vũ trang bên ngoài vào hỗ trợ cho phòng trào quần chúng, tăng thêm áp lực quân sự đối với lực lượng này. Đêm 30/4/1975, địa phương quân huyện dựng độ dịch ở cù lao Tây nên không qua được Hòa Hảo. Sáng ngày 1/5/1975, một số cơ sở (khoảng 10 người) đi từ cây số 1 Long Sơn xuống, dọc đường có thêm một số thanh niên tham gia theo la ó vang dậy: “*bộ đội giải phóng kéo về đông lắm, đông nghệt trong đồng*”. Các sắc lính dịch ở Long Sơn hoảng vía, đồn nhau rồi kéo xuống cây số 12 Phú Lâm tử thủ.

Cánh quân của tỉnh do đồng chí Lại Hữu Khai, Tỉnh đội trưởng trực tiếp chỉ huy từ Long Sơn dựng tuyến phòng ngự đầu tiên ở Phú Lâm. Đêm 1/5/1975, ta tiếp tục đánh địch ở cây số 12 Phú Lâm và đánh tan phòng tuyến chính của chúng ở cây số 20 vào sáng 2/5/1975. Đến khuya, ta xuống tới chợ Mỹ Lương cùng bộ phận bên trong của huyện họp bàn kế hoạch tiếp thu Tổng hành dinh chỉ huy của lực lượng địch ở Phú Tân.

Về phía Tổng hành dinh của địch, từ ngày 1 đến chiều ngày 2/5/1975 lần lượt ra Thông cáo từ số 2 đến số 6 rút dần yêu cầu từ hai tỉnh xuống còn ba huyện Tân Châu, Châu Phú, Chợ Mới và cuối cùng xin giữ lại một đại đội bảo an quân để bảo vệ “*Thánh địa*” và Tổng hành dinh, ta cũng không đồng ý. Cuối cùng, họ chấp nhận thương lượng với ta vào sáng ngày 3/5/1975.

Phái đoàn cách mạng do đồng chí Lại Hữu Khai, Nguyễn Văn Ba dẫn đầu vào gặp các lãnh đạo của bọn đội lốt tôn giáo ở Tổng hành dinh, vừa giải thích, vừa đấu tranh buộc họ phải giải tán bảo an quân vô điều kiện. Chiều ngày 3/5, ta tiếp quản Tổng hành dinh của lực lượng này, kiểm soát toàn bộ trung tâm Phú Tân. Ngày 4/5, tàn quân bảo an quân ở Bình Thạnh Đông, Hiệp Xương, Hưng Nhơn lần lượt đầu hàng. Phú Tân hoàn toàn giải phóng.

Tại Chợ Mới, từ sáng ngày 30/4/1975 một số tên binh, tề nguy cấp cao và bọn phản động trong các tổ chức chính trị, tôn giáo ở khu vực Đồng bằng sông Cửu Long tụ tập tại Tây An Cổ Tự (Long Kiến) họp bàn kế hoạch giành chính quyền ở miền Tây. Đến trưa ngày 30/4/1975, tàn quân nguy và bảo an quân lập

tuyến phòng thủ nhiều tầng từ rạch Cái Tàu Thượng đến rạch Ông Chường.

Chiều 30/4/1975, lực lượng huyện từ Mỹ An Hưng A (Thanh Hưng) về lần lượt đánh tan trận địa phòng ngự của địch ở Hội An và Hòa Bình. Ta giải phóng xã vào trưa ngày 1/5/1975. Cùng với Hội An, 3 xã Cù lao Giêng cơ sở cùng đảng viên địa phương vận động quần chúng nổi dậy giải phóng xã. Trong ngày 1/5/1975, ta tiếp tục đánh địch ở phòng tuyến kinh Cựu Hội và An Thạnh Trung, đẩy chúng lui về tuyến chính ở khu vực chợ Bà Vệ và Long Điền B. Trưa ngày 2/5/1975, có thêm lực lượng của tỉnh Sa Đéc lên hỗ trợ Chợ Mới (3 Tiểu đoàn và 1 Chi đoàn xe M.113). Trong đêm 2/5, đồng chí Tư Lê và Việt Đức gặp trung tá Quận trưởng Chợ Mới tại nhà cô giáo Hồng (đảng viên chi bộ thị trấn) buộc y phải đầu hàng. Sáng ngày 3/5/1975, ta chiếm chi khu Chợ Mới, chuẩn bị tiến về Long Kiến. Trong lúc đó, địch tiếp tục tăng cường củng cố các tuyến phòng thủ còn lại. Tàn quân nguy và bảo an quân từ Long Xuyên, Châu Phú, Phú Tân tiếp tục chạy về Tây An Cổ Tự nâng tổng số lên 5.000 tên.

Chiều ngày 3/5/1975, ta lần lượt đánh chiếm Long Điền, Bà Vệ, phát loa gọi bảo an quân ra hàng để tránh đổ máu vô ích. Ngày 4/5/1975, nghe lời kêu gọi của thân nhân, cả ngàn bảo an quân ra hàng tay không nhưng còn trên 3.000 tên bị bọn đầu sỏ khống chế vẫn tiếp tục “*tử thủ*”. Ta cho 2 máy bay L.19 trinh sát và pháo binh bắn vào trận địa của địch, đồng thời lực lượng ta mở 3 mũi tiến về Tây An Cổ Tự: mũi chính diện từ Long Điền B đánh qua; mũi Nhơn Mỹ đánh bọc hậu và mũi xe M.113 từ Bà Vệ vượt sông Ông Chường qua khu vực Tây An Cổ Tự xã Long Kiến.

Trước nguy cơ bị bao vây tiêu diệt, 8 giờ sáng ngày 6/5/1975 toàn bộ số quân còn lại kéo cờ trắng ra hàng. Ta chiếm Tây An Cổ Tự, bắt bọn đầu sỏ ngoan cố “*tử thủ*”, thu trên 40.000 súng các loại, 35 tàu chiến, 1 máy bay trực thăng, 33 xe quân sự (30 xe Jeep, 3 xe GMC), 40.000 giạ gạo và rất nhiều quân trang, quân dụng. Huyện Chợ Mới hoàn toàn giải phóng. Từ ngày 6 đến ngày 10/5/1975, ta lần lượt tiếp quản các xã còn lại.

Như vậy, đến ngày 10/5/1975, toàn tỉnh An Giang được hoàn toàn giải phóng. Nơi giải phóng sau cùng nhất là huyện Chợ Mới. Có một điều trùng hợp là, Chợ Mới là nơi treo lá cờ Đảng đầu tiên của An Giang (tháng 4/1930) thì nay, đây là nơi đánh dấu kết thúc sau cùng của cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc suốt 45 năm kiên cường, bền bỉ của Đảng bộ và quân dân An Giang trong lịch sử kháng chiến của cả nước...!

B.T.H

Tài liệu tham khảo:

- Lịch sử Đảng bộ An Giang (tập 2).
- UBND tỉnh An Giang, (2013), Địa chí An Giang